

Conf. univ. dr. Valentin Naumescu

Departamentul de Relații Internaționale și Studii Americane

Facultatea de Studii Europene

Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca

Rezumatul tezei de abilitare

**„DEMOCRACY, SECURITY AND INTERNATIONAL POLITICS
IN A CHANGING WORLD”**

Prezenta teză de abilitare, finalizată și depusă în decembrie 2014, încorporează principalele direcții de cercetare și ale activității mele profesionale, după obținerea titlului de doctor în anul 2000, precum și câteva din domeniile de interes major pentru anii următori.

Paradigma dominantă a științelor sociale (în particular a **relațiilor internaționale și studiilor europene**), după încheierea Războiului Rece și a tranziției postcomuniste în Europa Centrală și de Est din anii '90, a rămas de departe, în anii 2000 și chiar mai recent, *ideea de schimbare*, în multiplele ei definiții, expresii și consecințe. De la reforma sistemelor politice la asumarea unor valori, norme și principii noi ale guvernării și guvernanței, de la „securitatea hard” la „securitatea soft” (și înapoi?), și respectiv de la lumea unipolară la ordinea multipolară din prezent, politica internațională a parcurs un proces de schimbare structurală, pendulând între crize, reforme gestionate și transformări necontrolate, care nu este încă finalizat.

Nu numai Europa Centrală și de Est s-a confruntat cu un întreg spectru de provocări și dileme generate de o lungă și dificilă *tranziție postcomunistă*, urmată în cele din urmă de o *integrare euro-atlantică* de succes. Ordinea occidentală însăși a parcurs schimbări profunde și o dinamică accelerată, marcată de *slăbirea parteneriatului transatlantic* (după 2003), de criza

proiectului european după *eșecul Tratatului Constituțional* (2005), apoi *criza economică globală și consecințele ei politice* (2008-2010), *criza datoriilor suverane și a Zonei Euro* (2009-2012), *tensiunile cu Rusia la periferia estică a Europei* (după 2013), respectiv mutațiile produse în sistemul internațional de intrarea în competiție a *puterilor globale emergente* (Grupul BRICS¹).

Este evident că o succesiune atât de „generoasă” de evenimente politice majore a constituit un bazin bogat pentru specialiștii în științe politice, studii europene și relații internaționale, pentru cercetătorii și autorii generației mele. În ceea ce mă privește, aproape fiecare din temele mari enumerate mai sus a fost reflectată pe o direcție de cercetare, respectiv în publicații, cursuri, proiecte și conferințe specifice. Vocația multi și inter-disciplinară a Facultății de Studii Europene a contribuit în mare măsură la evoluția și extinderea preocupărilor mele de bază din sfera științelor politice spre domeniul „relații internaționale și studii europene”.

Cărțile mele pot fi structurate tematic, până în prezent, pe trei direcții principale: 1. *Sisteme politice comparate*; 2. *Studii de democrație și securitate*; 3. *Politică externă și diplomație*.

Volumele de unic autor, cele coordonate sau coautorate reflectă ariile esențiale de cercetare și interes academic pe care le-am avut în ultimii 15 ani, după obținerea titlului de doctor, conform categoriilor menționate mai sus. Printre acestea²: *Politici sociale în Europa postbelică* (2000), *Despre liberalism în România. Realități, dileme, perspective* (2001), *Sisteme politice comparate. Elemente de bază* (2003), *Studii de securitate* (2005), *Politics and Government in Canada: An Introduction* (2010), *Teme de politică internațională: conflicte, tensiuni, dezbateri* (2014), *Democracy and Security in the 21st Century: Perspectives on a Changing World* (2014), *Foreign Policy and Diplomacy: An Introduction* (2014), respectiv cărți în curs de apariție, precum *The European Union's Eastern Neighbourhood Today: Politics, Dynamics, Perspectives* (editată împreună cu profesorul Dan Dungaciu, la Cambridge Scholars Publishing) sau *What Is Left From the Left-Right Cleavage? A Comparative Perspective* editată împreună cu conf. dr. habil. Sergiu Mișcoiu. Ambele volume vor fi procesate și tipărite în cursul anului 2015, conform contractelor de publicare.

---

¹ Brazilia, Rusia, India, China, Africa de Sud.

² În cadrul rezumatului în limba română, titlurile sunt cele originale, netraduse, pentru a indica limba în care au fost scrise și publicate lucrările respective (atât pentru cărți, cât și pentru articole).

În ceea ce privește articolele, acestea au abordat, de asemenea, marile procese (transformări) și teme de actualitate ale ultimilor ani, din domeniul științelor politice, respectiv al relațiilor internaționale și studiilor europene. Titluri recente precum *From the Atlantic Order to the Pacific Pre-Eminence? A Historical Shift* (2012), *Towards a Post-“Atlantic Order”? The Disruption of the American-European Partnership and the Rise of Asia-Pacific* (2013), *De la „prea mult” la „prea puțin”? Dilemele „excepționaliste” ale politicii externe a Statelor Unite* (2013), *Democrație și securitate în „era post-americană”* (2012), *Between Economic Agenda and the Need of Strategic Security: East-Central Europe in the Context of the Transatlantic Relation’s Disruption* (2014), *Myths, Clichés and Populism in the Romanian Constitution Revision Process: A Comparison with the Hungarian Case* (2014), *Parlamentarism și semi-prezidențialism în Europa Centrală și de Est* (2014), *The Post-Crisis European Union at the Crossroad of Strategic Decisions* (2014) sau *Diplomatic Services Today: Between Political Decisions and Administrative Criteria* (2015) reflectă în bună măsură reperele tematice fundamentale ale intereselor mele de cercetare, științifice și academice.

Cu privire la cărțile pe care le-am publicat în Canada (2010) și Marea Britanie (2014), profesorul Aurel Braun de la Harvard University și University of Toronto (Departamentul de științe politice și relații internaționale) a exprimat aprecieri consistente. Atât în nota de introducere a volumului *Politics and Government in Canada: An Introduction* (Maple Red Publishing House, Toronto, 2010) cât și în prefața de la *Democracy and Security in the 21st Century: Perspectives on a Changing World* (Cambridge Scholars Publishing, 2014) profesorul Braun a avut remarci elogioase în legătură cu acuratețea exprimării științifice și analitice, precum și cu relevanța contribuțiilor pe care cele două volume le aduc, în domeniile respective. Pe larg, citate din textele profesorului canadian Braun cu privire la cele două volume publicate până în prezent de mine în străinătate se găsesc în conținutul propriu-zis al tezei, precum și în selecția de lucrări relevante anexate dosarului.

Abilitățile profesionale și înțelegerea profundă a politicii internaționale mi-au fost consolidate și de experiența diplomatică de aproape opt ani din Ministerul Afacerilor Externe (secretar de stat pentru diplomație publică, în perioada ianuarie 2005 – iunie 2007), respectiv din serviciul diplomatic extern (Consul General al României la Toronto, martie 2008 – octombrie 2012) cu gradul diplomatic de ministru-consilier. În perioada în care am lucrat în Centrala

M.A.E. am avut și oportunitatea de a preda cursuri de specialitate (diplomație publică, diplomație culturală) tinerilor diplomați, în cadrul Institutului Diplomatic Român, fosta Academie Diplomatică, în 2005, 2006 și 2007.

În afara obligațiilor de predare și cercetare, am fost și sunt implicat și în alte activități publice relaționate cu domeniul relațiilor internaționale și studiilor europene. În calitate de analist consacrat de politică internațională, am publicat peste 130 de articole, analize și comentarii de specialitate în reviste și platforme naționale și europene precum *Contributors*, *Revista 22*, *Cursdeguvernare.ro*, *Timpul.md*, *Politicon.md*, *Eurotopics.net* etc., articolele mele fiind deseori citate iar uneori preluate și traduse în mass-media europene (Germania, Italia, Belgia, Olanda, Ungaria, Ucraina, Rusia, Republica Moldova).

În martie 2013 am înființat, iar în prezent coordonez *Grupul de Reflecție și Analiză Internațională CITADEL* (la Universitatea Babeș-Bolyai, Facultatea de Studii Europene), un proiect de tip think-tank focusat pe organizarea de conferințe și dezbateri specializate, pe teme de actualitate de pe agenda internațională. Am avut până acum numeroși invitați de prestigiu din corpul diplomatic român și străin (secretari de stat, directori, ambasadori), din mediul de afaceri și evident din universități românești și străine. Temele abordate au tratat aspecte precum starea Uniunii Europene după alegerile europarlamentare, relațiile transatlantice, criza financiară globală și implicațiile acesteia, „primăvara arabă”, Summitul de la Vilnius și Parteneriatul Estic, Africa în noul context internațional, relația Germaniei cu Europa etc. Detalii despre Grupul Citadel pe <http://citadel.granturi.ubbcluj.ro/>

În cursul anului 2015 (martie), va apărea volumul de abordări doctrinare comparate *What is Left From the Left-Right Cleavage? A Comparative Perspective* (editat împreună cu dl. conf. dr. habil. Sergiu Mișcoiu), având contributory de la diferite universități. Ulterior voi continua să cercetez schimbările survenite în sistemul relațiilor internaționale, în principal din perspectiva politicii externe și a diplomației. Politica europeană, vecinătatea estică a Uniunii Europene, relațiile transatlantice, tranziția spre o democrație liberală funcțională a puterilor globale emergente sau analiza comparată de politică externă și diplomație vor constitui teme majore ale cercetărilor mele viitoare. Tot în 2015 (februarie) va fi publicat volumul “*The European Union’s Eastern Neighbourhood Today: Politics, Dynamics, Perspectives*” (coordonatori Valentin Naumescu și Dan Dungaciu), la Cambridge Scholars Publishing, Marea Britanie.

Împreună cu dl. conf. univ. dr. habil. Sergiu Mișcoiu, suntem în pregătirea unui articol despre alternanța la putere la București și Chișinău și efectele asupra relațiilor bilaterale România-Republica Moldova, care va fi transmis revistei americane, indexate ISI, *East European Politics and Society*.

De asemenea, voi continua coordonarea masteratului de *Transatlantic Studies* și a think-tankului de politică internațională Citadel de la Facultatea de Studii Europene.

În concluzie, activitățile mele profesionale, publicistice, de cercetare și academice, după obținerea titlului de doctor în 2000, au fost strâns corelate cu dezvoltările teoretice din cercetările domeniului „relații internaționale și studii europene”, precum și cu tematica de actualitate de pe agenda politico-diplomatică internațională. Pentru studenții aflați la orice nivel de studiu, inclusiv postuniversitar, susținerea teoriei prin studii de caz elocvente precum și recursul la explicații practice, sau experiențele profesionale aplicate ale cadrelor didactice coordonatoare (precum, de exemplu, experiența diplomatică, în cazul meu), sunt întotdeauna de mare utilitate și totodată de real interes.